

In libro Patris Molinae de concordia
haec fere sunt quae nobis videntur
posse notari. ~.

Primo parum apte hoc opus ea forma edicere vide-
tur, ut nihil aliud fere sit q̄ fragmentu' commenta-
rior, in prima parte s. Thomae adiectis ad expli-
cationem articuli xij. quæstionis xiiij. a 44. be-
ne longis disputationibus quæ fere nihil ad eum
articulum pertinent, cum optime potuerit perse-
cti non habita ratione articuloꝝ s. Thomæ.

2. in toto opere passim occurrunt longissima pe-
riodi, quæ lectorem diuissime suspensum tenent,
ac sententiam persè obscuram reddunt obscuriore

3. verbis eadem repetuntur, interdum per in-
tegras fere paginas, ac nonnunq̄ iisdem verbis, ut
summam legenti satietatem tam crebra repeti-
tio pariat.

4. saepe nonnulla sumit Auctor ad sua sen-
tentiam probandam, quæ non minus indigent pro-
batione, q̄ illa ipsa quæ probat, et tamen ea
sumit tamq̄ certissima, et de quibus nulla om-

nino controversia esse possit. Hæc generatim nota sunt, quia et si in hoc libro, ^{missi & fiat editio} corrigi ~~possunt~~ non possint, tamen notari posset Auctor, ut ea cerneret in Commentarijs prima partis, quæ editoribus dicerentur.

Veniamus nunc ad aliqua sigillatim notanda.

Pag. 30.

Ait Judæos hodie asserere ijs omnibus, quæ ex fide catholica credebant veteres Judæi.

Sum Auctor hæc asserit videtur ignorare, quæ multis in rebus hodierna die gravissime erant Judæis, à Thabnadistis decepti, contra ea, quæ ex fide catholica arce Messia adventum fideles Judæi partim explicite credebant, partim implicite.

Et universim tota hæc disputatione nimis videtur Auctor in asserenda facultate ^{naturali} ~~conven-~~ sali intellectus circa cognitionem eor. fidei, ut etiam in sequentibus disputacionibus quoad ^{ca} cetera, quæ ad liberi arbitrij naturalem facultatem pertinent, quæ si iterum tractari contingat omnino moderatione aliqua temperanda videntur.

Ait

Aut quicquid homo ex solis naturalibus efficiat, sive ut cunctis assentiatur, sive, ut optet credere, sive ut auxilium supernale sibi donari à Deo postulet, sive ad illud recipiendum satagere se deponere nullius esse vigoris, ut ei gratia preueniens impendatur.

242

Similiter docet actiones bonas, nobiles ante iustificationem nullius esse ponderis, et valoris apud Deum.

Credimus Auctorem in his assertionibus bonum habere sensum: Verum cum opera bona ante iustificationem, etsi non mereantur (saltem de condigno) primam gratiam, tamen non omnino nullius vigoris, aut valoris sint apud Deum, eam Deus facienti, quod in se est, etiam ex puris naturalibus (ut interpretatur alicubi Auctor) non denegat gratiam, explicatius hæc in re loquendum fuerat.

Aut Deum illustrari, atque inspirari esse spiritum si vocem sonare in auribus sponsa, id quod ipsa sponsa petiebat, inquit, ab sponso illis verbis sonet vox tua in auribus meis. Hac auctor

~~etiam~~. At S. Gregorius, Pape. S. Tho-
mas, Hyran^{us}, Dionys^{ius}, Thiel. uerba illa tribuit
sponse, non sponsae, quibus adde. Ambr^{osius}, et Ber-
nardum, et fere ceteros interpretes, et quamuis
non nemo praesertim ex Graecis ita interpretetur
ut uult Auctor; tamen ipse contextus seriem
communem explicationem probat.

Pag. 65^a

Eandem sententiam innuit S. Bonauentura
in 4to eandem quoq; Vega innuit lib. super
concil.

Hac Auctor. At S. Bonauentura loco ab
Auctore citato nihil dicit quod magis pro Aucto-
ris sententiam probet. Et in 2° dist. 28.
a. 2. q. 1. ad finem magis contrariam sententiam
innuit. Quod ad Vegam attinet innuit pro-
fecto illum trahit in suam sententiam, cui ex
ijs, qua docet t. 99. de iustif. q. 2. ad 2.
q. 6. satis aperte contra Auctorem sentire
colligatur. Alijs etiam tribuit suam senten-
tiam, qui contra illum potius sentiunt, uel de
cont^{ra}, uel de dilectione Dei loquentes. Quod
uero ad S. Thomam attinet multis conatur
ostendere

249

occidere ipsum in 2. sent. eiusdem secum esse
sententia, cum conset s. Thomam illo in loco de
uiribus liberi arbitrij quaedam asseruisse quae
postea in p. 2. aperiè retractauit. Vbi ex p.
2. ab Auctore s. Thomae sententia secunda
fuerat, ubi potius ab eius sententia dissentire
uideretur.

p. 100.

Pag. 100.^a

Negat credendum esse infidelos, qui pro bono
honore mortem subierunt, et alias grauissimas
difficultates exanthlarunt auxiliis speciali ad-
iutos fuisse et his uerbis, et alibi sumere uidet.
tamq. certum infidelis ad actiones honestas dif-
ficillimas, non habuisse auxilium Dei speciale,
cum contrarium merito multi affirmant. Et in
ijs Pega q. 2. de iustif. ad 2. et alibi, et
scriptura id uideatur indicari tum alijs in locis
cum in ijs, quae de Cyro dicuntur Esai. 45.

p. 103

Pag. 103.^a

Et Auctoribus inquit quos haecenus legi
non recordor alium qui in hac sententia sit, quod
s. grauioribus certationibus hic, et nunc resi-
dere nemo possit, nisi ex peculiari auxilio.
Haec Auctoris, sed ut alios omittam reuocari

illi in memoria posset S. Bonaventura in 2. dist.
ad. a. 2. q. 2. et praesertim in solutionibus argu-
mentorum. Quae etiam loci si conferantur ea,
quae Vega dixisse Auctor affirmat, cum ijs
quae Vega reuera dicit loci ab illis citari
fortasse apparebit ab ipso Vega immerito no-
tari.

2
Pag. 221. u
222.

Non semel significat Auctor cum homo se dis-
ponit ad gratiam, credendo, et sperando ^{se} non
habere ex gratia praeueniens, ut credat, speret
et. Sed solum, ut ijs actus supernaturales sint.
His uerbis et alijs similibus uidetur Auctor si-
gnificare à gratia praeueniens non habere
actum, ut sit actus credendi, sed solum, ut indicat
rationem supernaturalem: cum tamen negare
non possit gratiam praeueniens non solum mo-
uere hominem, ut si credere debet credat sup.
naturaliter, sed etiam, ut credat. Quomodo-
dum fides, in qua eadem est ratio, non solum fa-
cit ut actus, quo credimus sit supernatura-
lis, sed etiam ut credamus: Quod similiter di-
cendum de alijs habitibus infusis cum quibus
in hoc

in hoc ipse Auctor facit gratiam praeuenientem
 conuenire. Et confirmari potest; quia gratia
 praeueniens, et excitans omnino necessaria est
 ut intellectus exciteetur, et allucietur ad cre-
 dendam; alioquin non esset dicendum necessa-
 riam esse hominibus, ut moueantur ad credendum
 sed ipsos ex se credere. Deum autem per gratiam
 praeuenientem solum efficere, ut actus qui alio-
 quin esset naturalis, sit supernaturalis, quod
 non satis congruit cum Patrum sententia. Prin-
 cipio quae haec in a^o docet Auctor explanatione
 aliqua indigerent.

p. 234

Haec uero disputationi 3^a non tam displicet
 et sententia auctoris quam modus, quo Soti
 et Vega sentent, et eos qui illis adherent, impu-
 gnant, cum n. eor. sententia, multos, etiam catho-
 licos, sic, sic eam impugnat, ut omnino contra
 fidem, et contra decreta Concilij Toled. esse co-
 cendat: Cum tamen citati Auctores, et Concilij
 decreta uiderent, et ijs faciendis interfuere.
 Adde quod Vega, et Soti quaedam hoc loco tribue-
 re uidentur, quor. contraria expressè ipsi auenire

legatur Vega illo ipso in loco, quo ab Auctore citatur.
Adde Sape his in locis. i. disputat. 37. et 38. et
sequencibus auctorem asserere gratiam praeueni-
entem in fluxu suo phisice attingere, actu credendi
sperandi etc. Quod utrum verum sit, non curamus
sed quod subinde ait, id à Concilio Trid. esse de-
finitum verum esse non videtur, cum et res sit du-
bia, et non sine probabilitate à multis negetur,
saltem posito, quod gratia praeueniens, sit id
quod Auctor censet.

Pag. 247.

Sed illud dicere conatur, radicem meriti
uitae aeternae esse. haec explicatio verborum August.ⁿⁱ
ab eius verbis alienissima, videtur, cum saepe
haec in re Aug.^s aperissime loquatur. Ad de quod
eius sensum valde debilitat.

Pag. 256.

Verum licet donum hoc non solum corroborat
et custodiat spiritum nostrum iuxta illud Job
visitatio tua custodivit spiritum meum &c. hic
citandi modus, quasi rem notam sumere videtur,
verba illa Job, ita vniuersim accipienda, ut aucto-
ris seruiant instituto, cum tamen ea liberali
sensu de spiritu, quo vita corporis continetur,
accipi-

accipiant, Chrysost. Nypad. et fere coeteri, immo,
 et Gregorius et non obscure indicare uideatur,
 et omnino aliqua scriptura loca interdum ci-
 tare. Auctor uidetur sensu aliquando alieniore
 q. horum tempor, condicio, et rigor disputationis
 scholasticae fere uideatur.

pag. 260

Pag. 260^a

Notandum est ex contemplatione rei ualde
 amabilis, et ^{quam} multi refert adipisci naturaliter
 consurgere in uoluntate, motum quemdam, quo
 uoluntas ad illam afficitur, qui motus non est
 uolens, sed affectus uoluntatis ad illam rem,
 a cuius bonitate quasi tangitur, et allicitur
 ad uolendum.

Hae opinio quatenus ponit huiusmodi motum
 in uoluntate, nouam enim uidetur; nam Philo-
 sophi, aut Theologi, inter uoluntatem, et actum
 uolendi, siue liberum, siue naturalem, non aliu
 motum, uel inclinationem ad uolendum agnoscere
 solent; uerum aliquis esset auctor alicuius nominis
 quod hoc assereret, admonendus esset auctor, ut
 si hoc opus iterum edat, uel eandem rem iterum
 tractare contingat, illu eicet, ne in re grauissi-

ma fundamentum omnino novum statuere uideatur.

Pag. 297.^a

Hæc conclusio quoad primam partem, imò, et quoad reliquas tam certa est, ut oppositæ nondubitem esse plurg' periculosum in fide, conclusio Auctoris mihi uidetur esse uerissima, sed contrariâ non dicerem esse plurg' periculosam in fide, cum non desint graues, et catholici tractores qui eam asserant, et loca scripturæ, quæ hic citat, censura Auctoris non probant; nam quod de Tyro, et Sydone dicitur quomodo explicari possit indicant ea, quæ Matt. ii. sequuntur de Sodomis; quod uero citatur de Croek ex cap. 4. sapientia minus etiam rem probat: alijs scripturæ locis potuit firmius res confirmari.

Pag. 331.^a

Unde nec Deum concedimus per scientiam naturalem inueni sine determinatione suæ uoluntatis, quam partem ipse sit electurus etc.

Quod hic dicit Auctor de scientia naturali omnino intelligere uidetur de scientia mediâ inter scientiam mere naturalem, et omnino liberam, ut ipse loqui solet, quæ pacto doctrina
Auctoris

Auctoris, vel falsa videatur esse, vel omnino dubia
 et aliquo modo pugare cum ipsius principijs, sal-
 tem quo ad illud, quod ait si Deus huiusmodi pre-
 scientiam haberet, de determinatione sua vo-
 luntatis fieri non possit, ut determinatio ipsa sic
 liberationes vero, quibus hanc sententia con-
 firmat videntur infirma; quare si iterum prima
 parte hoc idem auctor tractaverit, deberet omnino
 hanc suam sententiam accuratius examinare, cum
 materia de qua agit tanti momenti sit ut nihil
 in ea asserendum sit, nisi re diligenter conside-
 rata.

pa. 342. Regius Propheta psal. 50. dicebat incerta et Pag. 342.
 occulta sapientie tua manifestasti mihi, hoc etiam
 loco scriptura non satis apte ad verborum sensum u-
 surpatur, cum (incerta) illorum locorum significave-
 rit, quae alicui se habere possunt, sed ea, quae no-
 bis alioqui sunt incomperta, quod n. illis die-
 tum est (incerta) statim frequenter verba decla-
 rantur s. occulta graeci 70. dixerunt
 id est non manifesta, quae latine eadem signifi-
 catione non male incerta dicuntur. Hebraicum

verbum significat incina seu recondissima; quã
à Tabinis eadem verbi significatio ad sensum
alium tractatur.

Pag. 346^a

Est uero mihi ualde dubium, utrum exho-
rum Auctoris sententia uoluntas signi aliquam
uolitionem saltem conditionatã qua formaliter
sit in deo per qua se ipsa uelit omnes homines
saluos fieri, significet, et paulo post eorẽ S.
Thomas loes citato hoc aperce inruere uidetur
s. uoluntatem signi nullam significare uolitionem
conditionatam formaliter existentẽ in deo!
¶ legantur caetera in quibus timere uire pos-
sumus, ne discipuli s. Thomae merito de Auctore
querantur, quod s. Thomam cum optime expli-
care posset, in falsum sensum tractat, et illud
sensisse affirmet, quod sane non sensit, cui saepe-
numero expressè doceat dari in deo uolunta-
tem conditionatam, qua uult omnes hoies saluos
fieri; hanc autem uoluntatem deus significat,
cum omnibus proposuit salutis præcepta, conti-
lia et alia remedia, qua ides s. Thomas ibide
dicit esse uoluntatem signi; g. ea uoluntas si-
gni

gni de qua agitur significat e, sententia d. Thomae
 uoluntatem conditionatam formaliter in Deo
 existentem, etiam si ipsa uoluntas signi non sit
 uoluntas illa in Deo existens, sed ab ea distin-
 guatur, ut significans à se significata. Et quod
 etiam effectum est ut iure optimo s. Thomas
 uoluntatem conditionatam comprehendere sub
 uoluntate beneplaciti, et non sub uoluntate
 signi.

pa. 355

In Deo est formata uoluntas qua uult im-
 plemus praecepta, et consilia, qua nobis tradidit,
 si nos quoque idem uelimus. haec assertio quauis
 ut plurimum uera sit, non est tamen semper uera
 ut patet in praecepto imposito Abrahamo de Isaac
 immolando, et omnino certi est uoluntatem
 signi, cuiusmodi sunt, non solum praecepta, sed
 etiam permissiones, et actiones, et alia, non solum
 ipsa quatenus uoluntas signi dicuntur, non ne-
 cessario esse, sed nec etiam necessario signifi-
 care uoluntatem in Deo formaliter existentem,
 ne conditionalem quidem, quae id uelit, quod pra-
 cepta, uel alia, eiusmodi ipsum uelle significat

pag. 355²

955
id enim quod esse voluntas signi, ut tale est ab-
solute ab eo, et solum requirit quod sit argumens
et iudicium, quod deus eam voluntatem habeat
non tamen semper iudicium, necessarium ut patet
in permissione. Contra tamen hoc locus videtur
Auctor sentire.

956
Pag. 36ta

36
Tercia conclusio deus non habet voluntatem
absolutam, ut sint accipi peccatores, qui ab
arbitrio creati fiunt, habet tamen voluntatem
absolutam eos permittendi, vultque absoluta vo-
luntate concurrere generali influxu cui libe-
ris arbitrio ad illorum prodicionem. Prima pars
vult de fide, copiosius demonstrata est à
disputatione 30^a etc. et paulo post, quod fit, ut
non omnes entitates reales, quae fiunt in re non
natura velut esse voluntate absoluta, tamen
si ad omnes voluntate absoluta, velut concurrerit.
haec Auctor, et quidem si primam partem du-
ctus conclusionis intelligeret de accipiis peccatores,
secundum quod accipi peccatores, sunt, conclusio ve-
rissima fore, sed cum ex iis quae paulo post sub-
iungit aperte constet eum loqui de accipiis,
quate-

quatenus entitates quaedam naturales sunt, praesciendendam etiam a malitia, et deformitate peccati, mirum est ipsum asserere suam conclusionem esse de fide. Idque ostendisse disputatione 9^a ubi solum ascendit Deum non esse causam peccati; nos vero conclusionem ita intellectam, ut ab ipso intelligi videtur, non solum existimamus non esse de fide; sed a communi Scholasticorum sententia alienam, putamus. Quod Deum entitatem illam naturalem, quae est in peccato, si perspicue praesciendens a malitia, vellet voluntate absoluta, non quidem antecedente, sed consequente, aut etiam concomitante, et sic acceptam entitatem illam esse a Deo; et proinde eam ut sic non odisti, nec enim odit quae eorum quae fecit. Certe S. Thomas prima 2^a q. 79. a. 2. tum ex Dionysio, tum ex Augustino docet actum peccati, sive in quantum ens, sive in quantum actus habere quod sit a Deo. Et Augustinus ipsi solum nihil in peccato in quantum tale negat a Deo facti esse super illa Joannis verba. Omnia per ipsum facta sunt

248

et sine ipso facti esse nihil). Similiter ~~causa~~
~~quod~~ a communi loquendi ratione aliena, ui-
dentur esse alia nonnulla, qua circa hanc
materiam Auctor affirmat. ut cum pag. 207 docet
~~causam~~ docet, quod licet Deus praestare ve-
lit suum generalem concursum indifferentem
ex se ut sint opera nostra mala moraliter, et
contraria bona, tamen non debere Deum earum
actionum in particulari dici causam simpli-
citer, sed cum hoc addit (universalis cau-
sa, eam actionem causalitate sua minime
intendens) Deum tamen S. Thomas, et comu-
niter Theologi, qui dei concursum cum causa
secunda defendunt, simpliciter, et sine ad-
dito dicant Deum esse causam actionum que
fundant rationem peccati, quanti ad earum
entitatem, unde q. 2. de malo a. 2. expresse
ait S. Thomas in actu peccati quod est de
actione, reduci ad Deum tamq. in causam:
adde nonnullam implicare repugnantiam, quod
Auctor ait Deum voluntate absoluta velle
concurrere ad actionem peccati, qui concur-

Degenerat

sus nihil aliud est, quam productio, qua datur esse ac-
 tioni, et tamen non velle esse ipsius actionis: prae-
 sertim si deus concurret ad actiones ad extra non
 per potentiam executivam distinctam à volunta-
 te, sed immediatè per ipsam voluntatem ut multi
 docent, et credo Auctorem hoc ipso in libro alieu-
 bi asserere. Nonnulli ex Patribus existima-
 runt fortasse per Auctorem solum voluisse asse-
 rere deum non velle voluntate absoluta, an-
 tecedente actus peccati, et quod ad substantiam
 actus, nec actus illos p̄desinisse, quod si ita in-
 tellexit visus est omnibus clariùs omnino rem
 debuisse exponere. Idem de sequenti censura
 intelligendum est.

pag. 375. Non ergo actus peccatorum effus sunt divinae Pag. 375.
 providentiae, sed solum eor, permissis, nec aliter
 peccata sub divina providentiam cadunt, pi-
 si quatenus voluntate. Dei permissa sunt per
 quam poterant impediri. Asserere actus pecca-
 torum non quidem quatenus peccata sunt, sed
 precisè quatenus entitates quaedam, et natura
 sunt non aliter ad Dei providentiam pertinere

485
nisi quatenus sunt permitta, Idem nobis, quemad-
modum, et quod superiore notatione diximus, cum
communi Theologorum sententia pugnare uideor.
Certe S. Thomas, à quo uocari non dissentit, p.
p. q. 22. a. 2. de providentia disserens, causalita-
tas, inquit, Dei, qui est primum agens se extendit
usq. ad omnia entia, non solum quantum ad princi-
pia speciei, sed etiam quantum ad individualia
pna; et paulo post necesse est omnia in quantum
participant esse in tantum subdi. diuina provi-
dentia, ubi uidere est S. Thomam omnia quae quo-
quo modo habent esse, atq. adeo actus petrum
quod ad ipsorum entitates subijcere diuina provi-
dentia non solum in quantum permittuntur, sed
etiam in quantum causantur. Similiter pugnat
cum S. Thoma, et communi sententia, quod ait
licet causalitas, influxusq. Dei uniuersalis, ef-
fectus sit diuina providentia, acci. et ipsum
in particulari, qui non causa uniuersali, sed
particulari subijcitur, non esse effectum diuina
providentia, sed esse effectum causa particu-
laris. hoc tamen usq. ades uerum putat Auctor,
ut con-

ut contrarium asserat esse errorem in fide.

pa. 391. Ascendimus articulo 5. Deum non alia ratio- Pag. 391.

250

ne predestinatos in vitam aeternam elegisse, quam
 complacendo sibi in medijs, ac sine ipsor. beatorum
 precibus; et paulo post addit, neg. dato contrarijs.
 libertas arbitrij nostri potest salva consistere.
 Similiter alij in locis, qui aliam de predestina-
 tione sententiam asserunt quam ab ipso hoc li-
 bro constituitur (quod tamen ex ipsius senten-
 tia omnes faciunt), et praesertim qui sententia
 S. Thomae defendunt, eos asserit libertatem
 arbitrij collere quicquid sit de ratione praedictis.
 magna tamen iniuria fieri videtur S. Thomae
 et alijs Theologis, qui modum illum predesti-
 nationis statuunt, cum dicitur ea ratione li-
 bertatem arbitrij tolli. praesertim ^{cu} explicari
 cum ita possit, ut ipso Auctore plane consen-
 tiente, nisi sua praesentia negare velit, arbitrij li-
 bertas omnino integra maneat. Et certe hae
 sua asseveratione Auctor magnam occasionem
 haereticis tribuit asserendi Theologos schola-
 sticos de libertate liberi arbitrij, vel inuitos

idem omnino sentire, quod ipsi sentiunt, quod fa-
cile huius libri testimonio probare possunt.
Est uero hoc auctoritas admodum usitata, ut
suas opiniones (de quarum probabilitate inter-
dum dubitari posset) sic fere affirmet, ut de
fide esse uelit, contrarias, quamuis grauissi-
morum Auctorum sit, cum fide pugrare.

pag. 43.^a

Proficetur se communioem Scholasticorum
sententiam refellere addita etiam ea de se annota-
tione ad marginem, quod uel ipso titulo inuidiosum
est, praesertim cum acerbis admodum uerbis eam
sententiam impugnet. Adde prope modum certum
esse sententiam, quam ex loco Auctor impugnat eo
modo, quo ab ipso impugatur non esse communioem
immo S. Thomam cuius maxime esse uidetur non
nulli Thomista ab ea uindicare conantur.

pag. 43.^a

Quare quoad rem presentem attinet. con-
templare debemus seum, et quae sequuntur. Deinde pe-
nulo inferius cum unico simplicissimo accusas uolun-
tatis aduenit ex acerrimitate quicquid uoluit, sane
exterminanda sunt instanciam Seci, et aliorum. Et
paulo post, immo exptodenda etiam uideatur scien-
tia

251

^{factum absolute}
 tia illa, qua secundum esse, et absq[ue] ulla hypothe-
 si praevideat Deus ruinam generis humani, anteq[ua]m
 de incarnatione. x. ageret, et de praedestinando
 Adamo; Adamiq[ue] peccatis in Christo, et per Chri-
 stum, ut Augustinus, et multialij docere videntur,
 et qua sequuntur.

Valde displicet modus loquendi, quo utitur Autor
 cum tam confidenter statuit in certam dubia quide-
 rendum sit. Deinde quod verbo minus modesto q[ui]
 in Augustinu[m] conveniat explodendam esse eius
 sententiam affirmat. Tertio quod verbo satis etia[m]
 acerbo exterminanda docet incertitia, non solum
 Scoti, sed etiam alior[um] q[ui] quod hoc colligit ex
 eo quod Deus uno actu simplicissimo sua volun-
 tatis, ex aeternitate, voluit quicquid voluit, cum
 hoc non collat quo minus Deus secundum nostrum
 modum intelligendi aliqua prius natura volu-
 erit, alia posterius. S. quia si omnis prioritas
 secundum nostrum modum intelligendi tollenda
 est ab actu divinae voluntatis (qui etsi simpli-
 cissimus est, virtualiter tamen multos continet)
 nonnulla incommoda sequuntur, etiam contra doe-

525
trinam auctoris. V. g. non prius in nostrum modum
intelligendi Deus voluntate conditionata voluit om-
nibus salutem quam voluerit voluntate abso-
luta aliquibus beatitudinem, alijs damnationem;
non prius secundum nostrum modum intelligendi
Christum praedestinavit quam caeteros, atque
Christus non erit primus praedestinator, quod
Auctor inferius ait cum scriptura pugnare, ea
deniq. alia multa sequerentur, quae auctor
non admittet; quod si datur in illis actu aliquid
prioritatis nostra secundum nostrum modum
intelligendi, cur non possint distingui aliqua
instanciam si non eo modo quo Scotus, et eo mo-
do quo aliqui alij distinguunt?

Page 411.^a

conclusio licet auctus ita praedestina-
tus, certo hoc est absq. ulla Dei deceptione,
vitam aeternam consequetur, certitudo tamen
non est ex parte mediatorum, effectus praede-
stinationis, sed ex parte divinae praescientiae
Quod Auctor hac conclusione, et alijs in locis
etiam certitudinem, et infallibilitatem praede-
stinationis refert ad infallibilitatem praesci-
entiae

entia divina, et nullo modo in uoluntatem, quæ
 uoluit media dare in ea temporum circum-
 stantia, quæ sine præiudicio libertatis effica-
 cia futura erant, nobis non placet, uideatur e-
 nim esse contra communem Doctõrum senten-
 tiam. Et quidem S. Thomas p. 2. q. 23. ar. 5.
 certitudinem prædeterminationis expresse refert
 non ad solam præscientiam, sed etiam ad electi-
 onem uoluntatis, ut patet ex ijs, quæ in fine cor-
 poris arti dicunt, et in solutione ad corvium
 et articulo 6. sequenti hoc discrimen statuit
 inter prædeterminationis certitudinem, et reproborum,
 et q. 2. de ueritate q. 6. a. 3. Non potest inquit
 dici, quod prædeterminatio sup. certitudinem præ-
 uidentia, nihil aliud addit, nisi certitudinem
 præscientiæ. Si enim, inquit, non diceretur
 prædeterminatus differre a non prædeterminato ex
 parte ordinis, sed ex parte præscientiæ euen-
 tus; Et deinde ostendit hoc libertatem arbi-
 trij non impedire, et idem colligitur ex ijs quæ
 docet articulo 9. sequenti. Hanc q. con-
 clusionem, quam S. Thomas ait non posse esse

385
472
ri, Auctor sic affirmat, ut contraria' propemodu'
damnare uideatur, quod pugare omnino pu-
tet cum libertate arbitrij. Et quod S. Thomas
tamq' absurdum affert, quod sequeretur prede-
stinati, a non predestinati non differere ex par-
te ordinis, sed solum ex parte prescientia. eue-
ntus, Auctor tamq' consequens ex sua sententia
omnino uideatur affirmare. Pag. 460. ubi in-
cipit. Hic iam facile intelligitur, usq' ad pa-
ginam sequentem.

Asserit etiam, aut certe ex his, quae asserit
apertissime sequitur, quod licet in potestate
nostra non fuerit, ut deus nos predestinaret aut
non predestinaret, tamen in potestate nostra
uoluntatis est facere, ut actus diuina uolunta-
tis circa nos sit predestinatio, aut non. Vide-
atur Pag. 443. usq' ad finem, hic loquendi mo-
dus timendum est, ne aliquos offendant.

Pag. 476.^a

Locus Pauli quo utitur Auctor ad suam con-
clusionem probandum parum apertè ab eo ex-
ponitur. Probatur inquit conclusio ex illo
Pauli ad Rom. 8. Quos praesciuit, et predesti-
nauit

navit conformes fieri imaginis filij sui; quos autē
 predestinavit hos, et vocavit, et c.^a ubi vim facit
 in eo quod in primo membro non ponitur hos,
 et predestinavit ^{quoad} ^{modū} quēdam in sequentibus hos,
 et vocavit etc. cum tamen illam particulam
 (quemadmodum) in posterioribus membris ex-
 primitur, sic in priore subintelligendam esse,
 et sensus ipse ostendat et oīum fere Patrum
 consensus, quorum nonnulli non solum eam sub-
 audiendam putant, sed expressè etiam in te-
 xtu legunt, ut Chrysostomus, Theodoretus, Theo-
 phil. et eodem modo legitur in libro de pre-
 destinatione Dei in 2. Tomo operum Augu-
 stini; quamvis in Biblijs græcis, qua vidi, par-
 ticula illa non habeatur.

pa. 477. Legatur ea qua Auctor hac paginae
 vic, et facile constabit Auctorem de bono usu
 liberi arbitrij in ordine ad predestinationem
 sic sentire, ut solum neget esse causam, cui
 deus ita suam voluntatem alligaverit, ut
 ubique bonus ille usus futurus praevideretur, per
 hæc media, aut illa predestinare constitue-

425
228
rit, et ubi non prouiderit contrafacere. Vnde
Pag. 478. sententiam eor, qui putare bonum
usum liberi arbitrij prouisum fuisse causam
predestinationis non aliter confutat, nisi eam
ita sumi uelint, ut deus bonum usum liberi ar-
bitrij prouisum tamq' mensuram, et regulam
elegerit, ut pro ratione illius auxilia, et me-
dia ad salutem, conferre ex accerritate con-
suetuerit, si tamen quis dixerit adultis pre-
destinatis, qui per suam cooperationem ad accipi-
endam gloriam perueniunt Dominum dedisse auxilia,
et ipsos predestinasse propter bonum usum liberi
arbitrij, non quidem quasi ob eam necessariam
eo modo quo diximus; sed tamen congruam.
Id Auctor non solum non improbat, sed ex iis
quae hae p. 477. asserit haud obscure affirma-
re uidetur. Et quamuis alicui hoc negare uide-
atur, tamen si diligenter ea quae dicit, atten-
dantur, non negat. et tanto magis cum eius
sententia conuenit quod bonum usum liberi
arbitrij, quo disponitur ad primam gratiam
quatenus prou^{enit}it a libero arbitrio non se-
mel

mel his disputationibus affirmat non esse effectum
 eum praedestinationis, quod nobis tamen non
 placeat, cum gratia praeveniens, quae praede-
 stinationis effectus est non solum concurrat
 ad usum bonum liberi arbitrij cooperando, et
 influendo in ipsum actum; sed etiam moveat li-
 berum arbitrium, ut ad eliciendum actum con-
 currat; ex quo aperte fit, ut actus liberi arbitrij
 etiam ut est à libero arbitrio sit effectus gra-
 tiae praeveniens, et per consequens praedesti-
 nationis, et hoc est quod D. Aug. saepe docet
 deum sine nobis efficere, ut velimus, et no-
 lentem praevinire, ut velit. haec doctrina cu-
 jus, quae liber de ratione studiorum nostrorum
 praescribit aperte pugnat.

pa. 487.

Non placeat quod hoc loco assertit sen-
 tenciam Augustini de praedestinatione. Pag. 487.

Corbasse multos doctissimos homines, et illius oc-
 casionem salutem eorum fuisse periclitatam.

pa. 489.

Hoc loco dicit Auctor, haud scire se an Pag. 489.

hactenus aditus haereticis patefactus fuerit
 quo facilius ad Ecclesiam pacem redirent.

285
325
Asserit etiam neg Pelagianos in hac materia,
neg Lucheranos fuisse erratores, si haec eo modo
quo ab ipsis explicantur, data, explanataq; fe-
issent. Et se Augustino, imo omnibus Sacer-
dotibus, et Scholasticis Theologis praefere videtur
legantur ipsius verba, quae ab Auctore bono
animo dicta non dubitamus; timendum est
tamen, ne aliquibus nimis arroganter, ac val-
tem parum moderate dicta videantur.

Pag. 493.

Conclusionem 3.^{am} docet Christum non fuisse
causam nostrae praedestinationis quo ad inte-
grum effectum supernaturalem eiusdem pre-
destinationis, quia non fuit causa sua in-
carnationis ~~etiam~~, et quidem ex modo, quo Auc-
tor praedestinationem constituit hoc acce-
quitur, quia Christum numerat inter effec-
tus praedestinationis cuiusq; nostrum neg-
eum esse putat causam praedestinationis
nostrae, nisi quo ad aliquos effectus quo
modo unusquisq; noverim sua praedestina-
tionis causa etiam dici potest, nisi quod
Christus

Christus plurimum effectuum praedestinationis
nostrae causa est q̄ nos. Non defuit aliquis
qui hanc sententiam secutus sit, et si ab
Auctore non citetur. Nobis tamen satius om-
nino uideretur, ut nostri praedestinationem
sic definirent, ut Christus simpliciter praed-
estinationis causa diceretur

236

255

Faint, illegible handwritten text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

Faint, illegible handwritten text in the middle section of the page, continuing the document's content.

Main body of faint, illegible handwritten text, which appears to be the primary content of the document. The text is written in a cursive script and is significantly faded.

Christ

259⁶⁴

